Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ на ФМ на ЕИП 2014-2021

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ И АДАПТАЦИЯ КЪМ ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА НА МЕСТНО НИВО В ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ С ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ ДО 2030 г.

Възложител: Регионплан ЕООД

Изпълнител: Интеладвайзърс ЕООД

Проект BGENVIRONMENT-4.004-0004 “GoGreenLocal – Активни политики на местно ниво за адаптация и смекчаване на климатичните промени“ по програма „Опазване на околната среда и климатичните помени“ се финансира от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на ФМ на ЕИП и Норвегия 2014-2021

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩ КОНТЕКСТ 3

ХОЛИСТИЧЕН ПОДХОД НА КЛИМАТИЧНО ПЛАНИРАНЕ 3

ЗАЩО ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ ПЛАНИРА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ? 5

БОБОВ ДОЛ НЕ ЗАПОЧВА ТОЗИ ПЪТ ОТ НУЛАТА 7

Община Бобов дол в цифри 7

Смекчаване – усилието, което трябва да продължим 10

Бобов дол – качество на живот, енергийна бедност, доходи 12

БОБОВ ДОЛ ДО 2030 г. 15

Климатични сценарии и основни ефекти от климатичните промени 15

Други ефекти от климатичните промени 16

ПЛАНЪТ 17

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ 17

Мисия 18

Визия 18

Ценности 19

Обхват 21

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 22

Ангажираност към климатичните промени 22

Ангажираност на местната общност 23

Механизъм за изпълнение 24

ПРЕХОД КЪМ ВЪГЛЕРОДНА НЕУТРАЛНОСТ 26

Целеви сценарий (ангажираност към въглеродната неутралност) 26

Пасивен сценарий (запазване на настоящите тенденции) 26

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ 30

ОБЛАСТИ И НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯ 32

Хората на първо място 33

Направление на действие 1 - С грижа към всеки 34

Направление на действие 2 - Комфорт на живот 36

Направление на действие 3 - Превенция на риска от бедствия 37

Оползотворяване на покриви и фасади 39

Направление на действие 4 - Зелени фасади, покриви и тераси 40

Направление на действие 5 - Усвояване на плоски покривни пространства 41

Трансформиране на обществените пространства 43

Направление на действие 6 - Устройствено планиране с фокус върху климата 44

Направление на действие 7 - Повече зелени системи в населените места 45

Направление на действие 8 - Съхранение и ефективно използване на дъждовните води 46

Направление на действие 9 - Възобновяема енергия в обществени пространства 47

Направление на действие 10 - Устойчива градска мобилност 48

Направление на действие 11 - Поддръжка на речните корита и местообитанията 49
Направление на действие 12 - Кръгова икономика и климат 51
Направление на действие 13 – Отговорно потребление 52
Направление на действие 14 – По-ефективно управление на отпадъците 53
Направление на действие 15 - Защита на местни, еко и здравословни храни 54
Съвместни действия **56**
Направление на действие 16 - Възпитаване на климатична култура 57
Направление на действие 17 - Енергийни общности 58
Направление на действие 18 - Мобилизиране на заинтересованите страни 59
ВРЕМЕВА РАМКА **61**
МОНИТОРИНГ **70**
ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ **71**

ОБЩ КОНТЕКСТ

ХОЛИСТИЧЕН ПОДХОД НА КЛИМАТИЧНО ПЛАНИРАНЕ

Холистичният подход към планирането на климата е цялостен и интегриран метод за справяне с изменението на климата и свързаните с него предизвикателства. Това включва разглеждане на различни взаимосвързани аспекти, като социални, икономически, културни, екологични и технологични фактори, за разработване на ефективни стратегии за смекчаване на емисиите на парникови газове, адаптиране към променящите се климатични условия и осигуряване на устойчиво развитие.

Ключови компоненти на холистичния подход към планирането на климата

Многосекторно ангажиране: Всички заинтересовани страни, включително местната власт, местната общност, бизнесът и гражданското общество, трябва да бъдат включени в процеса на планиране. Ефективното сътрудничество и ангажираност между отделните сектори са от съществено значение за разработването на приобщаващ, практичен и справедлив план за действие.

Научно базирано вземане на решения: Планирането на климата трябва да се основава на научни доказателства, включително климатични прогнози, оценки на уязвимостта и анализ на риска. Надеждните данни и изследванията помагат да се идентифицират конкретни предизвикателства, въздействия и възможности, позволявайки вземането на информирани решения.

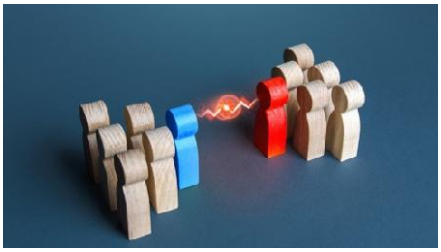

Интегрирано планиране: Вместо да се фокусира върху отделни сектори поотделно, холистичният подход интегрира действията, свързани с климата, в съществуващи процеси на планиране в сектори като енергетика, транспорт, земеползване, селско стопанство и инфраструктура. Това гарантира синергия и съгласуваност между различните политики, като се избягват противоречиви стратегии.

Баланс между смекчаване и адаптиране: Планирането на климата трябва да постигне баланс между смекчаване (намаляване на емисиите на парникови газове) и адаптиране (изграждане на устойчивост към въздействията на климата) чрез икономически ефективни и устойчиви мерки за намаляване на емисиите и подготовка за променящия се климат.

Съвместни ползи и компромиси: Оценяването на потенциални синергии и конфликти в социални, екологични и икономически измерения помага да се максимизират положителните въздействия, като същевременно се минимизират отрицателните последици.

Изграждане на капацитет: Планирането на климата трябва да наблегне на усилията за изграждане на капацитет за подобряване на знанията, уменията и ресурсите на различни нива. Укрепването на институционалния капацитет спомага за улесняване на изпълнението и мониторинга на действията в областта на климата, като гарантира ефективност и устойчивост.

ЗАЩО ОБЩИНА БОБОВ ДОЛ ПЛАНИРА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ?

Изменението на климата е реалност и хората участват в този процес. Изменението на климата води до покачване на температурите на въздуха и океана, промени в моделите на валежите, широко размразяване и покачване на морското равнище по целия свят.

Необходимостта да увеличим усилията си в борбата срещу изменението на климата стана още по-ясна през последните години.

Водещи организации и публични администрации по целия свят приемат различни ангажименти и мерки за смекчаване и адаптиране, за да намалят емисиите на парникови газове и уязвимостта към въздействието на изменението на климата.

Цената на бездействието става все по-голяма. Не само по отношение на социални и екологични разходи, но и икономически.

Предприемането на действия възможно най-скоро за справяне с настоящите и бъдещи последици от изменението на климата е възможност за създаване на работни места, за иновации и подобряване на познанията ни, за намаляване на рисковете, свързани с уязвимостта към изменението на климата и т.н.

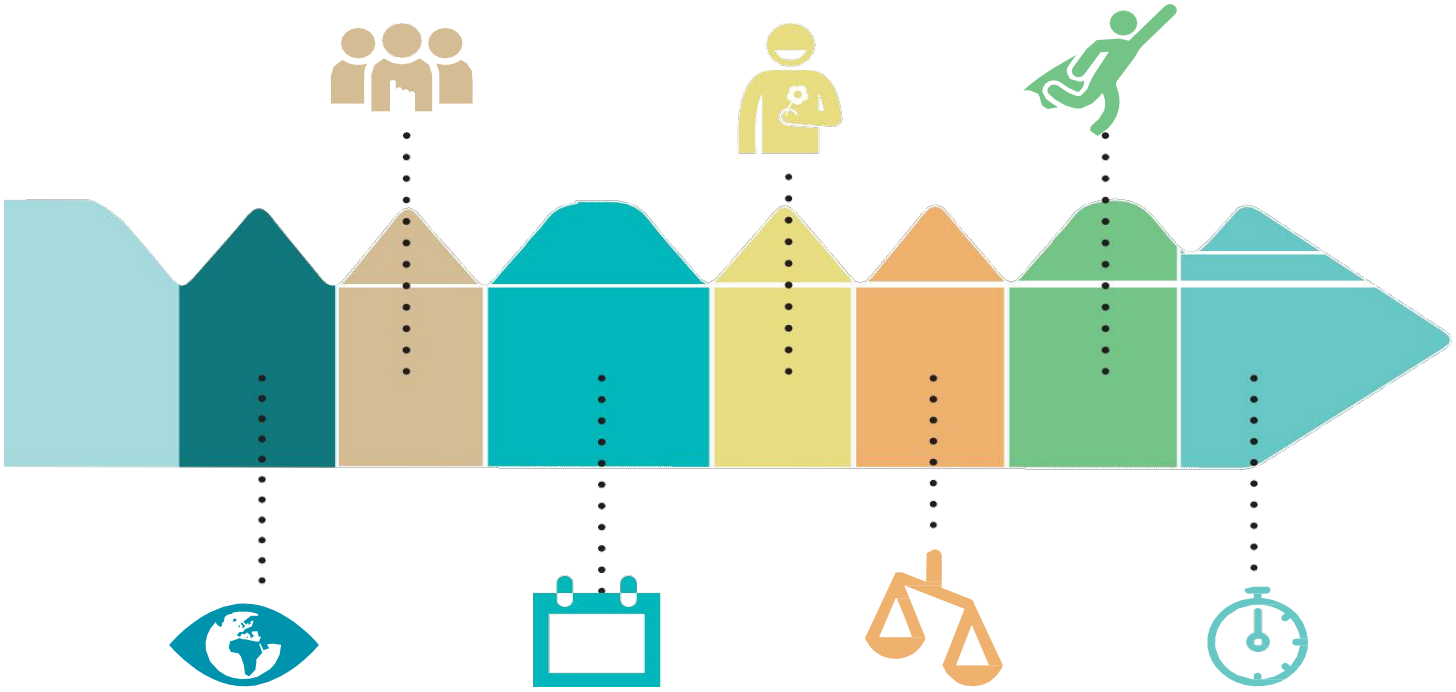
Цената, която ще трябва да платим, ако реагираме късно, ще бъде твърде висока за всички.

В този контекст **Планът за действие за намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към последиците от изменението на климата** е възможност да обединим усилията си и поемем отговорност за приноса си към изменението на климата (намаляване на емисиите), да се подготвим да бъдем по-малко уязвими от климатичните последици (адаптиране) и да станем по-справедливи (насърчаване на климатичната справедливост и гражданските действия).

ОТГОВОРНОСТ
Човешката дейност е причината за изменението на климата. Ние сме част от проблема, но и част от решението.

ЗДРАВЕ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ
Тези промени сериозно увреждат нашето здраве и влияят на качеството ни на живот.

ДЕЙСТВИЕ
Това е приоритет, не можем да си позволим да чакаме. Трябва да действаме спешно, но предпазливо.

ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА Е РЕАЛНОСТ
Многобройни проучвания показват, че съществува. Няма време за скептицизъм или отричане.

ВЕЧЕ СЕ СЛУЧВА
Вече забелязваме ефектите: повече топлина, по-малко вода, повече екстремни климатични явления и т.н.

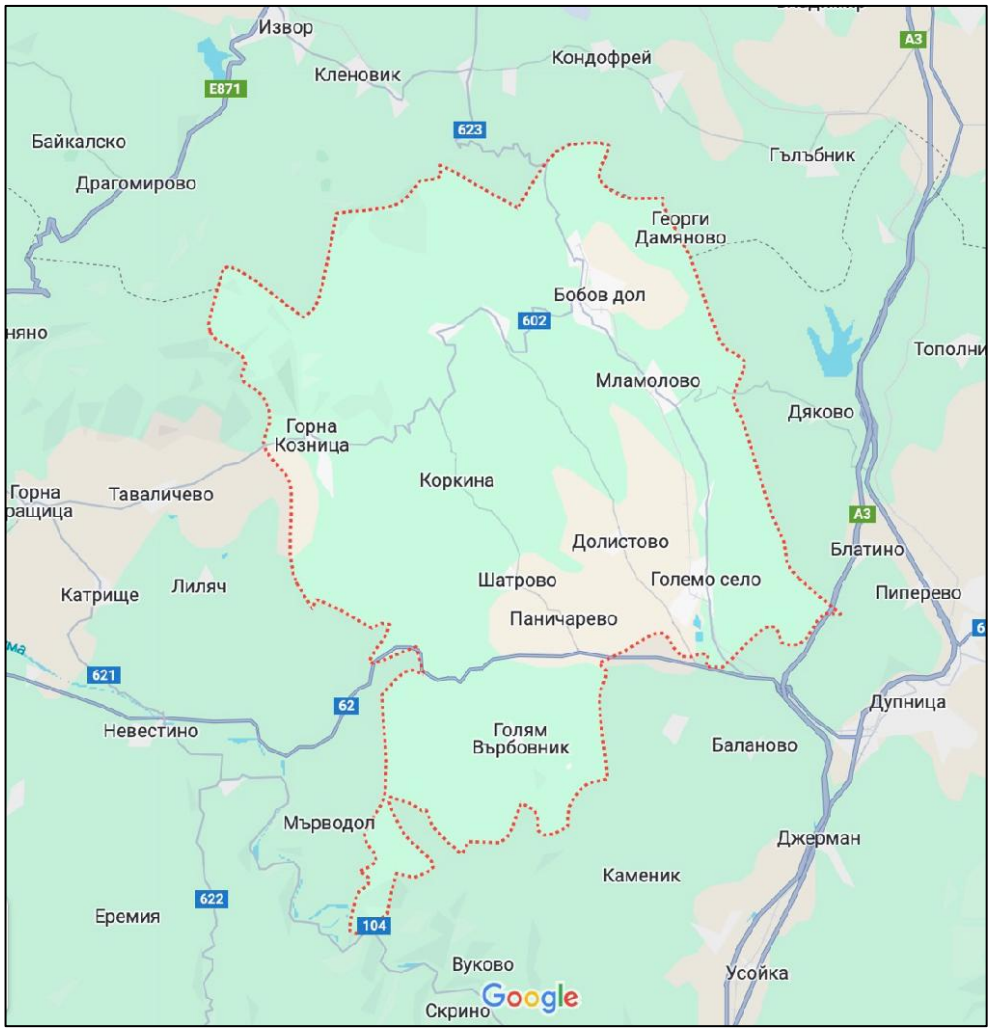
ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА Е НЕСПРАВЕДЛИВО
То не засяга всички по един и същи начин, някои хора и населени места са по-уязвими.

ВСЕ ОЩЕ ИМА ВРЕМЕ
Имаме възможност и капацитет да действаме.

БОБОВ ДОЛ НЕ ЗАПОЧВА ТОЗИ ПЪТ ОТ НУЛАТА

Община Бобов дол в цифри

Община Бобов дол се намира в Югозападна България, като в административно отношение попада в регион за планиране от ниво 2 – Югозападен (NUTS 2), административна област – Кюстендил (NUTS 3), а общината отговаря на европейската класификация LAU. В териториалния ѝ обхват се включват 18 населени места, в т.ч. 1 град – общинският център гр. Бобов дол и 17 села.

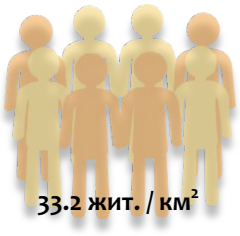

В западна посока Община Бобов дол граничи с Община Кюстендил, а в посока югозапад – с Община Невестино. В северна посока има обща граница с разположената в Област Перник Община Радомир. В посока изток – югоизток общината граничи с Община Дупница, а в южна посока – с Община Бобошево.

Територия

206.6 км²

33.2 жит. / км²

51.9 км² гори

1.16 км² водни обекти

Климат

11.8 C° ср. год. температура

39.0 C° макс. температура

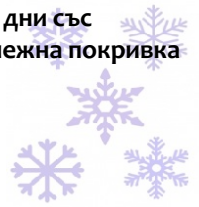
-15.2 C° мин. температура

688 мм год. сума на валежите

954.8 hPa средно атмосф. налягане

118 дни с валежи

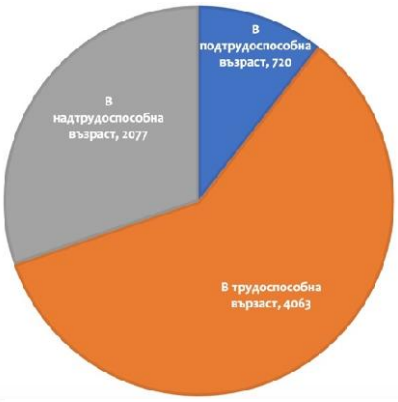

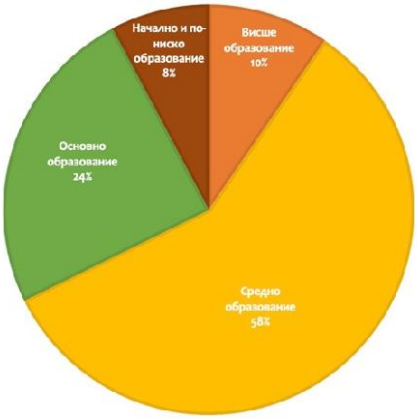
12 дни със снежна покривка

Население – възрастова и образователна структури

6 860 жители

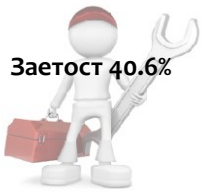
0 реализирани нощувки

Социално-икономически показатели

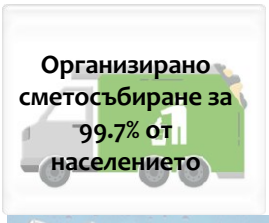

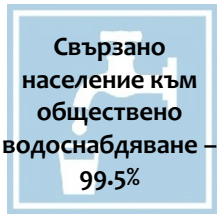

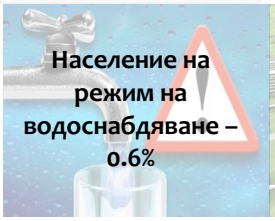
Екология

<u>Забележки:</u>

- *Източници на информация – „Районите, областите и общините в Република България 2021“ и „Преброяване на населението и жилищния фонд в България“, НСИ, 2021;*
- *Данните за климата, социално-икономическите показатели и екологията са на ниво Област Кюстендил (NUTS3).*

Смекчаване – усилието, което трябва да продължим

Смекчаването на изменението на климата представлява действия, предприети за

намаляване или предотвратяване на емисиите на парникови газове (ПГ) в земната атмосфера, за да се забави изменението на климата и неговите неблагоприятни ефекти. Това е изключително важна област, която изисква постоянни усилия и сътрудничество от страна на държавната администрация, местната власт, бизнеса, гражданското общество и жителите.

Една от основните цели на Община Бобов дол за смекчаването на климата е намаляването на емисиите на парникови газове. Това включва прилагане на мерки за намаляване отделянето на въглероден диоксид (CO_2), метан (CH_4), азотен оксид (N_2O) и други газове, които допринасят за парниковия ефект и глобалното затопляне. Тези емисии произтичат основно от човешки дейности като изгаряне на изкопаеми горива за енергия, обезлесяване, промишлени процеси и селскостопански практики.

Община Бобов дол ще даде своя принос към справяне с изменението на климата чрез преминаване към по-чисти и по-устойчиви енергийни източници. Това включва разширяване използването на технологии за възобновяема енергия - слънчева, вятърна, водна и геотермална. Чрез замяна на изкопаемите горива с нисковъглеродни алтернативи, Община Бобов дол значително ще намали емисиите и ще минимизира въздействието върху околната среда на местно ниво.

Подобренията в ефективността са друг важен аспект от смекчаването на климата. Повишаването на енергийната ефективност в сградите, транспорта и промишлените процеси в общината ще намали потреблението на енергия и свързаните с това емисии. Това включва прилагане на енергийно ефективни технологии, подобряване на изолацията и дизайна на сградите, насърчаване на обществения транспорт и прилагане на по-добри системи за управление на енергията в предприятията.

Смекчаването на климата включва и възприемането на практики за устойчиво използване на земите. Опазването на горите и възстановяването на деградирали земи помага да се запази способността им да действат като въглеродни поглътители, абсорбирайки CO2 от атмосферата. Освен това, устойчивото земеделие, като органично земеделие и агролесовъдство, може да намали емисиите и да подобри улавянето на въглерод в почвите, като по този начин смекчи изменението на климата.

Друг ключов елемент от смекчаването на климата е насърчаването на устойчив транспорт с ниски емисии. Община Бобов дол ще постигне това чрез въвеждане на електрически превозни средства в градския транспорт, развитието на велосипедната и пешеходна инфраструктура и насърчаване на решенията за споделено пътуване и споделена мобилност. Чрез намаляване на зависимостта от транспорт, използващ изкопаеми горива, общината ще ограничи емисиите и ще подобри качеството на въздуха.

Усилията за смекчаване на климата също включват насърчаване на принципите на кръговата икономика, в т.ч. намаляване на генерирането на отпадъци, рециклиране на материали и повишаване на ефективността на ресурсите. Чрез насърчаване на повторното използване на продукти, удължаване на живота им чрез ремонти и рециклиране на материали, Община Бобов дол ще намали енергията и емисиите, свързани с производството на стоки, ще насърчи употребата на композитни материали, които са рециклируеми и не изискват химична обработка.

Смекчаването на изменението на климата е многостранно начинание, което изисква цялостни действия на различни нива. Чрез намаляване на емисиите на парникови газове, преминаване към нисковъглеродни енергийни източници, подобряване на енергийната ефективност, възприемане на практики за устойчиво използване на земите, насърчаване на транспорт с ниски емисии и насърчаване на принципите на кръговата икономика, всички ние, заедно, може да постигнем значителен напредък в смекчаването на изменението на климата и опазването на нашата община за бъдещите поколения.

Бобов дол – качество на живот, енергийна бедност, доходи

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА

Качество на живот: Необходимостта от модернизиране на инфраструктурата, ограничения достъп до качествено здравеопазване и образование, високите нива на безработица и относително ниските средни нива на доходи могат да влошат благосъстоянието на жителите и косвено да повлияят на усилията за смекчаване на изменението на климата. Когато хората се стремят да задоволят основни нужди, е малко вероятно да дадат приоритет на устойчивите практики или да инвестират в екологични решения.

Енергийна бедност: Много домакинства в Община Бобов дол изпитват затруднения при адекватно отопляване или охлаждане на домовете си при екстремни метеорологични условия, поради високата цена на електроенергията и другите енергоресурси. Енергийната бедност допринася за социалните и икономически неравенства и възпрепятства усилията за смекчаване на изменението на климата като води до активна или пасивна съпротива.

Доходи: Нивата на доходите в Община Бобов дол са сравнително по-ниски от много други региони в България. По-ниските доходи ограничават способността на хората да инвестират в енергийно ефективни технологии или възобновяеми енергийни източници, тъй като те често изискват значителни първоначални разходи, които изискват външно финансиране. Освен това ниските доходи водят до липса на достъп до образование и възможности за работа, което допълнително затвърждава цикъла на бедността и ограничава наличните ресурси за смекчаване на изменението на климата.

Справянето с тези социално-икономически предизвикателства е от решаващо значение за ефективните усилия за смекчаване на изменението на климата в Община Бобов дол.

РЕШЕНИЯТА

Подобряване на инфраструктурата: Инвестирането в подходяща инфраструктура, включително транспортни системи, здравна инфраструктура и образователни институции, ще подобри цялостното качество на живот в Община Бобов дол. Това ще засегне не само благосъстоянието на жителите, но и ще създаде благоприятна среда за устойчиви практики.

Насърчаване на ВЕИ: Насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници, като слънчева или вятърна енергия, ще помогне за намаляване на емисиите на парникови газове и намаляване на разходите за енергия за домакинствата. Финансови стимули, субсидии и ръководени от общността инициативи ще подпомогнат прехода към чиста енергия в Община Бобов дол.

Програми за енергийна ефективност: Прилагането на програми за енергийна ефективност, насочени към подобряване на изолацията, насърчаване на енергоспестяващи практики и модернизиране на остарялата инфраструктура, ще помогне за борба с енергийната бедност и намаляване на емисиите. Такива програми могат да бъдат придружени от целева подкрепа за домакинства с ниски доходи, за да се гарантира достъпност.

Създаване на работни места и развитие на умения: Подобряването на възможностите за работа и предоставянето на програми за развитие на умения ще повиши нивата на доходите и ще даде възможност на жителите да инвестират в щадящи климата решения. Това може да включва подкрепа и привличане на екологично чисти индустрии и осигуряване на обучение по технологии за възобновяема енергия.

Обществена осведоменост и ангажираност: Повишаването на осведомеността относно значението на смекчаването на изменението на климата, устойчивите практики и ползите от енергийно ефективните технологии е от решаващо значение. Ангажирането на местната общност чрез образователни кампании, семинари и включването на местни организации и лидери ще помогне за насърчаване на култура на устойчивост в Община Бобов дол.

Справянето с тези предизвикателства изисква всеобхватен подход с участието на множество заинтересовани страни, включващ местната власт, регионалните структури на държавната администрация, бизнеса и местната общност. Сътрудничеството и координацията между различни участници са необходими за стимулиране на положителната промяна и създаване на устойчиво бъдеще за Община Бобов дол.

БОБОВ ДОЛ ДО 2030 г.

Климатични сценарии и основни ефекти от климатичните промени

Повишаване на температурата: Бобов дол може да има по-високи средни температури в резултат на глобалното затопляне. Тази тенденция може да доведе до по-интензивни горещини и по-дълги периоди на екстремни горещини през летните месеци.

Промени във валежите: Възможно е да има промени в моделите на валежите, включително повишена честота и интензивност на валежите, както и по-продължителни засушавания. Тези промени могат да повлияят на селското стопанство, водните ресурси и цялостната екосистема.

Повишен риск от наводнения: Силните валежи могат да доведат до повишен риск от внезапни наводнения, особено в райони с неадекватна дренажна инфраструктура.

Въздействие върху екосистемите: Промените в моделите на температурата и валежите могат да повлияят на местното биоразнообразие чрез промяна на местообитанията и моделите на миграция за растителни и животински видове. Това може да доведе до промени в екосистемите и потенциална загуба на биоразнообразие.

Недостиг на вода: Промените в моделите на валежите, съчетани с повишени температури, могат да повлияят на наличността на вода в Община Бобов дол. Недостигът на вода може да създаде предизвикателства за домакинствата, селското стопанство и промишлеността, особено по време на периоди на суша.

Други ефекти от климатичните промени

Повишена честота и интензивност на екстремните метеорологични събития: Изменението на климата може да допринесе за по-чести и интензивни екстремни метеорологични събития, включително урагани, горещи вълни, суши и горски пожари. Тези събития могат да причинят сериозни щети на инфраструктурата, селското стопанство и човешки животи.

Въздействие върху здравето: Изменението на климата може да има значителни последици за общественото здраве. Горещите вълни могат да увеличат риска от заболявания, свързани с топлината, докато промените в моделите на температурата и валежите могат да повлияят на разпространението на болести.

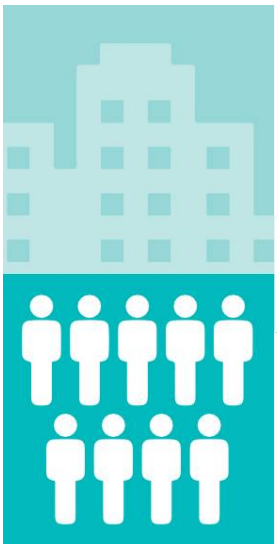
Икономически последици: Изменението на климата може да има съществени икономически въздействия, включително върху селското стопанство и производството на храни, увеличаване на разходите за енергия, щети върху инфраструктурата от екстремни метеорологични явления и промени в жизнеспособността на определени отрасли.

Широкообхватните последици от изменението на климата могат да засегнат както системите, създадени от човека, така и естествените екосистеми. Особено уязвима е веригата на производството на храни.

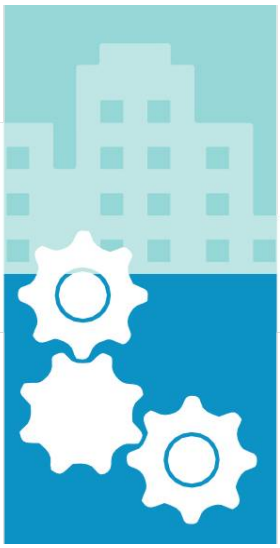
ПЛАНЪТ

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

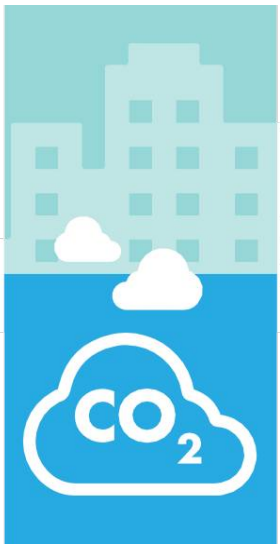
Община Бобов дол поема отговорност за приноса си към изменението на климата и се подготвя да бъде по-малко уязвима от неговите последици.

Фокусираме се върху хората, защото това пряко засяга тяхното здраве и качество на живот

Трансформираме се цялостно, така че да можем да се справим с рисковете и да ги превърнем във възможности

Ускоряваме ефективността, обновяването и въвеждането на ВЕИ, за да сме по-добре адаптирани

Адресираме последиците от изменението на климата в партньорство с местната общност

Мисия

+ отговорност

- уязвимост

+ здраве

+ качество на живот

- Да се увеличи приносът на Община Бобов дол към политиките по изменението на климата
- Да се предвидят климатичните рискове, за да се гарантира, че общината продължава да функционира и да се подобри капацитетът ѝ за реакция
- Да се намали уязвимостта на хората към изменението на климата, като се гарантира тяхното здраве и благополучие

Визия

- Проактивна община, която приема цялостен подход за справяне с предизвикателството на изменението на климата и поема своята отговорност в това отношение;
- Община, която може да намери възможности в трудностите и да се адаптира интелигентно към новите климатични условия, генерирайки съпътстващи ползи за хората и социално-икономическата дейност;
- Община, която се възползва от близостта на София и нейната агломерационна сянка.

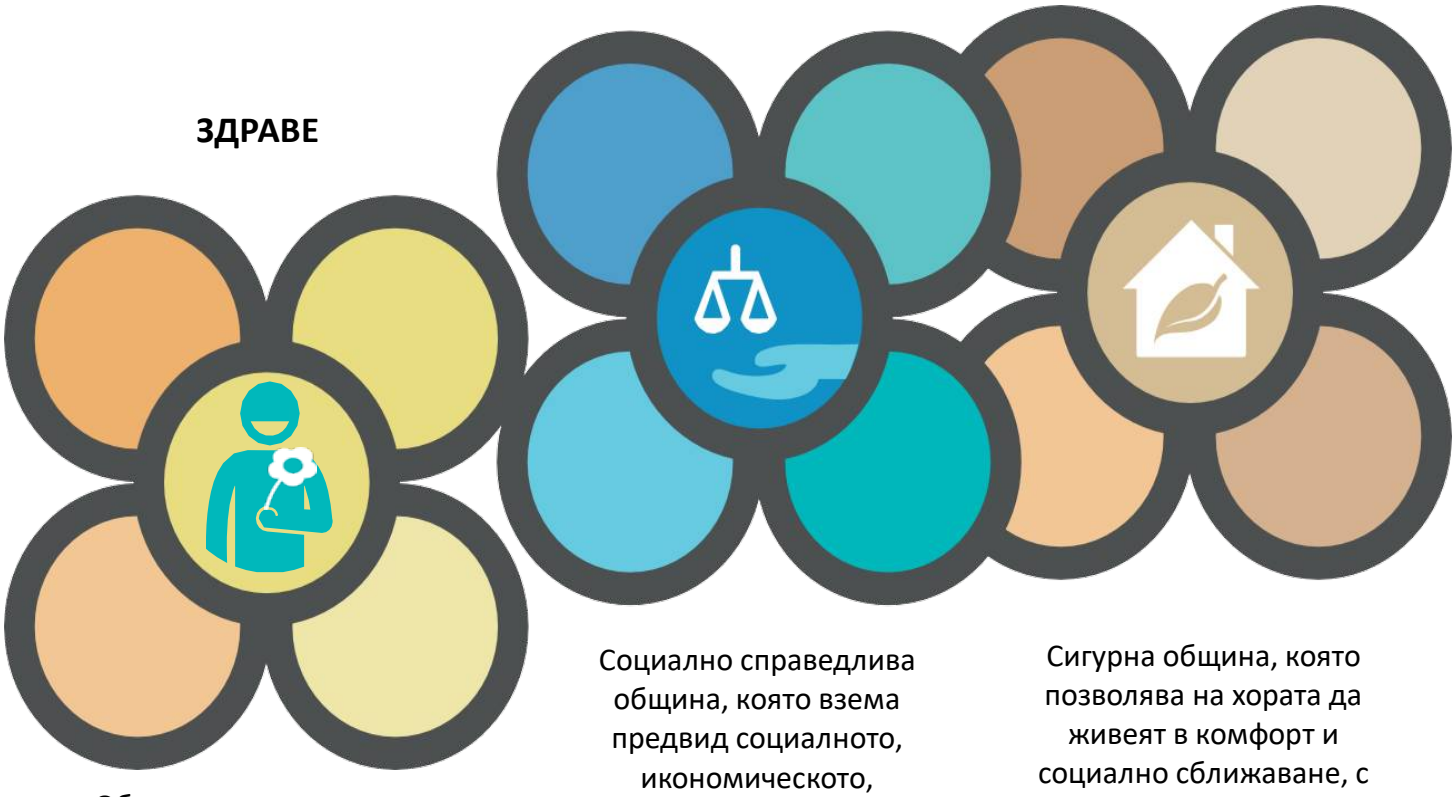

Ценности

СОЦИАЛНА СПРАВЕДЛИВОСТ

СИГУРНОСТ

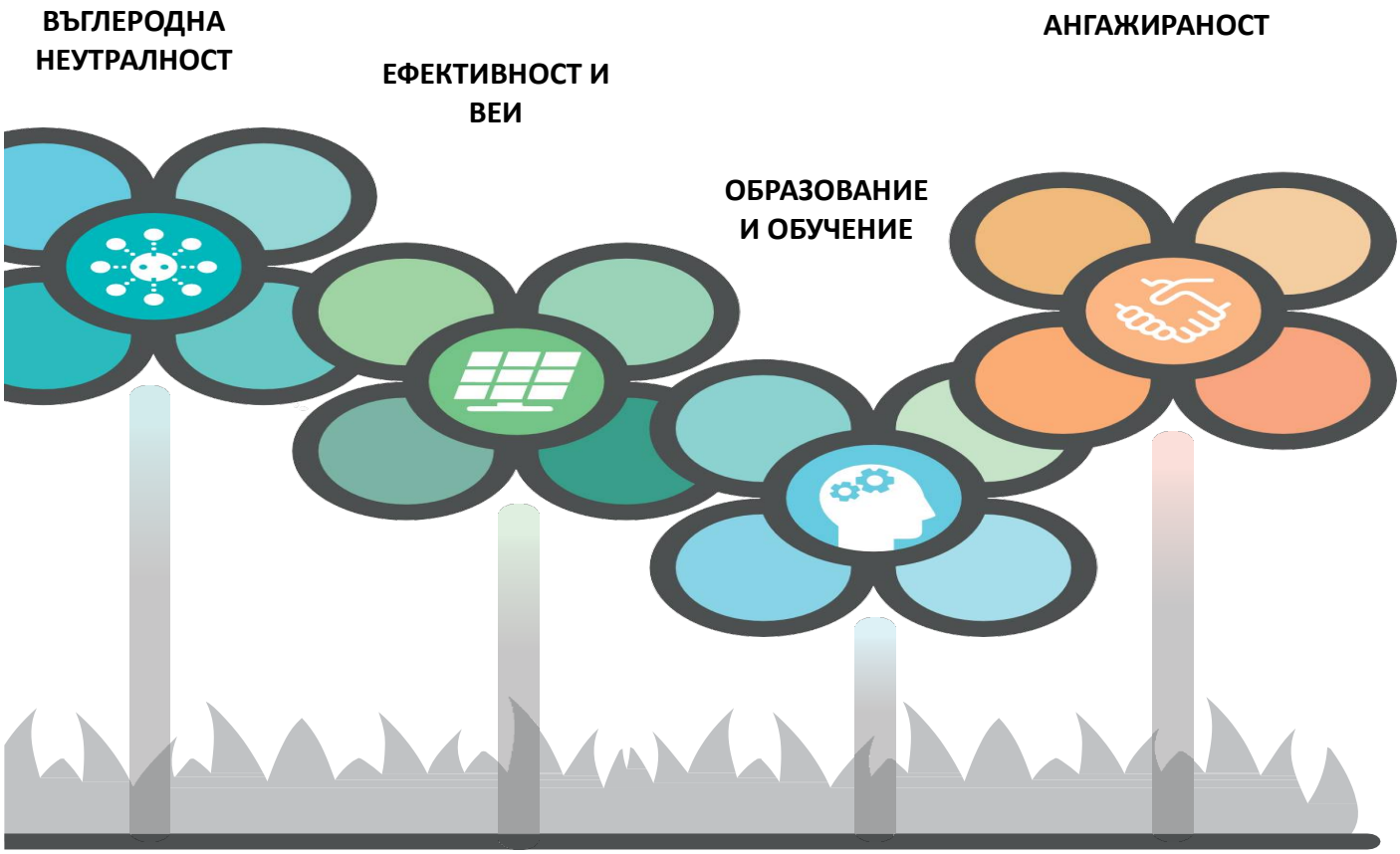
ЗДРАВЕ

Община, която насърчава активния живот, където може да дишаме чист въздух и да се наслаждаваме на качествени обществени пространства, а здравето и благополучието на хората е гарантирано.

Социално справедлива община, която взема предвид социалното, икономическото, териториалното и културното многообразие на своите граждани, когато прилага политики и мерки.

Сигурна община, която позволява на хората да живеят в комфорт и социално сближаване, с качествени зелени площи и създава безопасни, приятелски настроени пространства, подходящи за всеки.

Община, която не е толкова зависима от изкопаемите горива за генериране на енергия, нито от продукти и услуги и където икономическите ползи се разпределят между нейните жители	Община с устойчива мобилност, която използва добре своите ресурси и затваря цикли с висока добавена стойност	Община, която изпробва нови решения всеки ден, която върви напред и се подобрява всеки ден, но е наясно, че има още много да учи	Община, която знае, че може да промени ситуацията с действията си и да защити бъдещето за идните поколения и да увеличи своето население

Обхват

ВРЕМЕВИ ОБХВАТ: СРЕДНОСРОЧЕН (7 г.)

Изменението на климата представлява предизвикателство с висока степен на сложност и изисква дълбоки промени в начина на действие. Целите са средносрочни (2030 г.), а свързаните с тях действия - краткосрочни (2026 г.), или средносрочни (2030 г.), в зависимост от тяхното значение и осъществимост

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ: ЛОКАЛЕН

Изменението на климата не зачита граници. Така че, за да се анализират някои специфични въпроси, се вземат предвид конкретни географски мащаби. Планът за действие не изключва мерки за трансгранично, транснационално и териториално сътрудничество

ОБХВАТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ: ХОЛИСТИЧЕН НА МНОГО НИВА

Община Бобов дол не може сама да се бори с климатичните промени. Тя трябва да използва всичките си правомощия, но също така трябва да се съобразява с политиките и плановете на държавната администрация. Следователно планът за действие трябва да обхваща организации, компании и обикновени граждани в процеса на неговото изпълнение. Мерките следва да се прилагат на практика чрез подход, интегриращ всички сектори

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Ангажираност към климатичните промени

Широкият и интегриран подход към справяне с изменението на климата в Община Бобов дол включва участие и подкрепа от различни общностни групи и заинтересовани страни. За създаване на ангажираност към климатичните промени на местно ниво е необходимо предприемането на следните стъпки:

Създаване на информационни кампании и образователни програми за населението относно климатичните промени, техните причини и последствия, както и методи за намаляване на емисиите на парникови газове.

Установяване на партньорства с местни бизнеси, организации и академични институции за съвместни проекти и инициативи, насочени към намаляване на отпадъчната продукция и използването на възобновяеми източници на енергия.

Изграждане на пространства за зелена инфраструктура и насърчаване на зелените технологии в рамките на общината, с цел намаляване на ефектите от градската уредба върху климата.

Подпомагане и насърчаване на инициативи за адаптация към изменящите се климатични условия, като например изграждане на устойчиви инфраструктури срещу наводнения или други бедствия, и актуализиране на плановете за спешна готовност при такива събития.

Създаване на механизми за мониторинг и оценка на напредъка относно намаляването на емисиите на парникови газове и ефективността на адаптационните мерки, с цел непрекъснато подобрение на усилията за борба с измененията на климата.

Ангажираност на местната общност

Мерките, които могат да укрепят ангажимента на местната общност към устойчивото развитие и борбата с изменението на климата в Община Бобов дол, като същевременно насърчат участието и сътрудничеството на гражданите и организациите в обществения живот включват:

Създаване на мрежа от доброволци и активисти, които да участват в обучения, информационни кампании и прилагане на конкретни инициативи за намаляване на емисиите на парникови газове в общината.

Подпомагане и насърчаване на местните жители, бизнеси и организации да използват устойчиви методи за производство, консумация и отстраняване на отпадъци, както и да инвестират във възобновяеми източници на енергия.

Организиране на общностни събития, работилници и форуми, които да насърчат обмяна на идеи и опит между местните жители и да ги вдъхновят да се ангажират с инициативи за опазване на околната среда и адаптация към изменящите се климатични условия.

Създаване на партньорства с местни училища, университети и образователни институции, с цел разработване на образователни програми за децата и младежите, насочени към осъзнаване на важността на опазването на природата и устойчивото развитие.

Изграждане на механизми за ангажиране на местната общност в процеса на планиране и вземане на решения по отношение на инфраструктурни и развойни проекти, за да се осигури включването на аспекти на устойчиво развитие и адаптация към климатични промени.

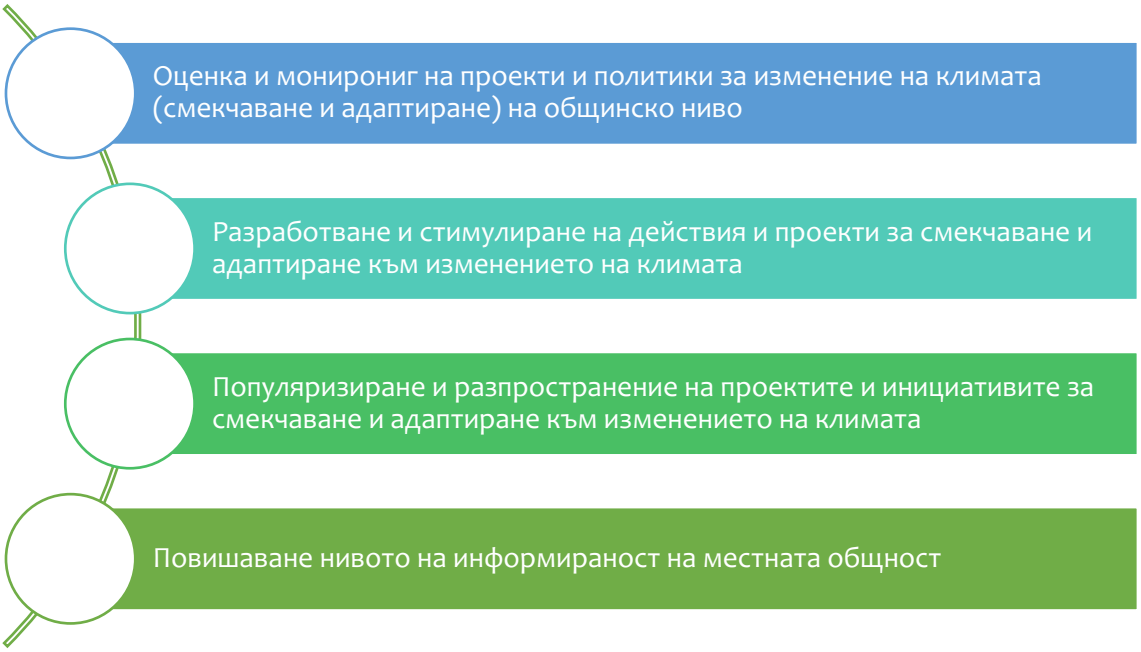
Механизъм за изпълнение

Изменението на климата е глобално предизвикателство, което изисква местни действия. Освен това е явление, което включва много екологични вектори (вода, енергия, биоразнообразие, отпадъци и т.н.) и има социални и икономически последици.

Следователно, този проблем не може да бъде решен изолирано от конкретна структура на местната власт. Това изисква междуведомствен подход, който отчита сложността на изменението на климата. Цялата администрация трябва да се включи в това глобално предизвикателство.

Механизмът за изпълнение включва:

- ***Създаване на експертен екип за справяне с изменението на климата с участието на представители на всички сектори и екологични вектори със следните цели:***

- **Създаване на работна група (РГ), която се занимават с конкретни групи въпроси, изискващи междусекторен подход**

План за устойчивост и адаптиране към изменението на климата, с цел идентифициране на рисковете и възникващите предизвикателства за изменението на климата

Енергийна ефективност в общински сгради, с цел намаляване на потреблението в сградите, оценка на възможностите и увеличаване на собственото производство

Енергийна култура и повишаване на осведомеността относно проблемите, свързани с изменението на климата, с цел идентифициране на нуждите от вътрешно обучение и комуникация

ПРЕХОД КЪМ ВЪГЛЕРОДНА НЕУТРАЛНОСТ

Целеви сценарий (ангажираност към въглеродната неутралност)

Климатичната и енергийната рамка за 2030 г. включва цели за целия ЕС и целите на политиката за периода от 2021 до 2030 г.

През юли 2021 г. Европейската комисия прие набор от предложения за създаване на политиките за климата, енергията, транспорта и данъците на ЕС, подходящи за намаляване на нетните емисии на парникови газове с поне 55% до 2030 г., в сравнение с нивата от 1990 г.

Това ще даде възможност на ЕС да стане първият континент, неутрален по отношение на климата до 2050 г.

Основните цели на Климатичната и енергийна рамка до 2030 г. са:

- Емисии на парникови газове: От 40% до поне 55% намаление (в сравнение с нивата от 1990 г.)
- Възобновяема енергия: Увеличаване на дела от 32% до 42,5%
- Цел на енергийната ефективност за окончателно потребление на енергия: от 32,5% до 36%
- Цел на енергийната ефективност за първичната консумация на енергия: 39%

Пасивен сценарий (запазване на настоящите тенденции)

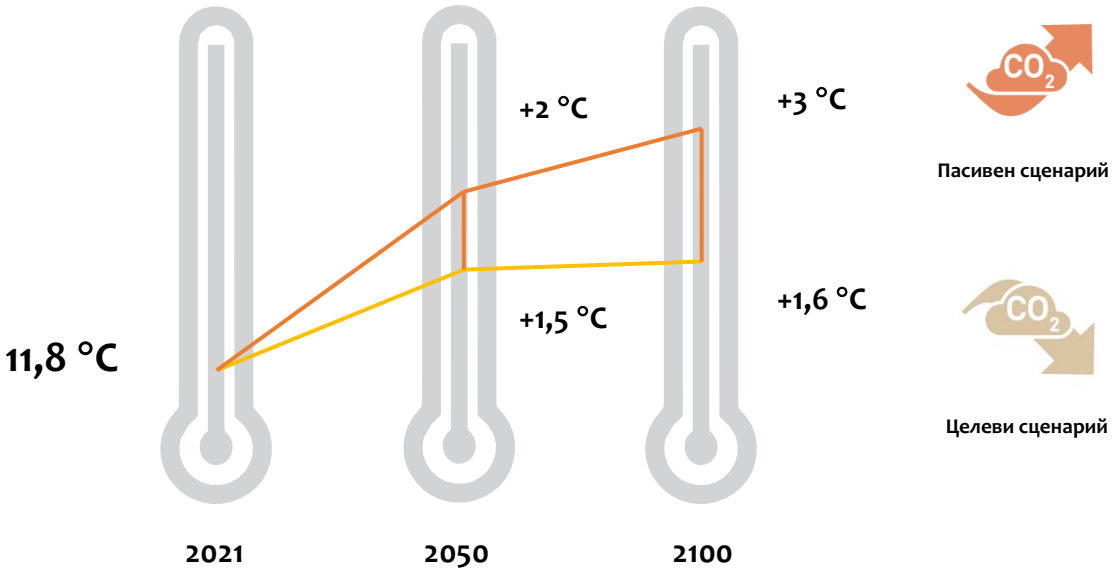

2011-2020 г. беше най-топлото десетилетие, като средната глобална температура достига 1,1 °C над пред-индустриалните нива от 2019 г. Глобалното затопляне, предизвикано от човека, в момента се увеличава със скорост 0,2 °C на десетилетие.

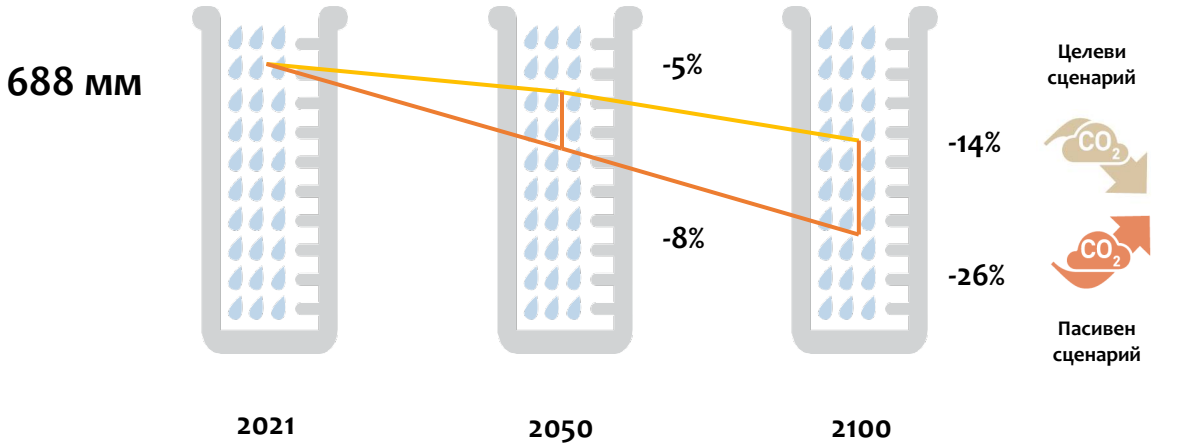
Увеличение от 2 °C в сравнение с температурата в прединдустриалното време е свързано със сериозно отрицателно въздействие върху естествената среда и човешкото здраве и благополучие, включително много по-висок риск, като ще настъпят опасни и евентуално катастрофални промени в глобалната среда.

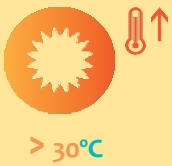
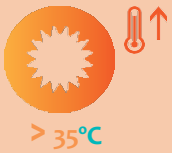
При този сценарий се очаква концентрациите на парникови газове в края на века да са много по-високи от настоящи нива. Увеличаването на глобалната температура би било значително по-високо от 2 °C.

Прогноза за повишаване на температурите

Прогноза за намаляване на годишната сума на валежите

	2023 г.	Целеви сценарий	Пасивен сценарий
 Гореща вълна: когато максималните температури надвишат 32°C за шест или повече последователни дни	1 гореща вълна почти всяка година	до 2 горещи вълни всяка година	мин. 4-5 горещи вълни всяка година
 Горещ ден	30 горещи дни на година	45 горещи дни на година x 1,5	90 горещи дни на година x 3
 Горещник	средно 3 горещника всяка година	4-5 горещника всяка година x 1,5	мин. 9 горещника всяка година x 3
 Гореща (тропическа) нощ	до 10 горещи нощи на година	до 15 горещи нощи на година x 1,5	мин. 30 горещи нощи на година x 3
 Свръхгореща нощ	до 1 свръхгореща нощ на година	до 2 свръхгорещи нощи на година x 2	мин. 4 свръхгорещи нощи на година x 4

Конкретните локации (населени места и техните вътрешни зони) и характеристиките на постилащата повърхнина ще бъдат ключов фактор, който допълнително усилва или смекчава гореописаните сценарии. Например, в период на горещник и гореща нощ жилищните квартали, индустриалните зони, пътната инфраструктура, друга техническа инфраструктура, ще бъдат причина за допълнителни локални затопляния на най-близките слоеве на атмосферата. Обратно, сгради и съоръжения, зелени площи, водни басейни, водни площи ще играят ролята на смекчаващ горещините фактор. В тази връзка, ще се оформят топлинни острови в рамките на населените места, които трябва да бъдат обект на допълнително изследване и формулиране на инженерни мерки за тяхното преодоляване.

Например, в градоустройството и строителството трябва да се избягват материали, които са горими, изискват ежегодна поддръжка, нагряват се и конвертират светлинната радиация в топлинна. Всички открити пространства като площади, алеи, мемориали, пътна и пешеходна инфраструктура, фасади и покриви на сгради и съоръжения с източно, южно и западно изложение към слънцето, които обикновено са покрити с циментови смеси, минерални смеси, паважи, гранити, мрамори и др. материали трябва да бъдат защитени от директното слънцегреене. Такива решения могат да бъдат живи зелени фасади и покриви, допълнително озеленяване на открити пространства (вкл. чрез мобилни зелени системи), системи за събиране на дъждовна вода и нейното използване на поддръжката на зелените системи, зони за отдих с многоетажна растителност и други.

И при двата сценария ще се намали настоящото средно годишно ниво на валежите, както по отношение на количеството, така и по отношение на периодите на максимумите и минимумите на валежите. Това изисква особено внимание към събирането, съхранението, транспортирането, пречистването, използването и отпадното пречистване и заустване на води. Към настоящия момент техническите параметри на водоснабдителната система трябва да бъдат значително повишени и да предвиждат използването на по-малко вода на жител при поддръжката на значително по-големи зелени площи на жител, тоест, извършване на пълна трансформация на структурата на водопотребление и пестене на прясна вода.

Всички аспекти, предвидени в целевия сценарий са отразени в стратегическите цели на плана, който се счита за желан и защитава обществения интерес.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

СЦ 1 - Намаляване на емисиите на парникови газове с 20% на глава от населението в сравнение с 2023 г. чрез следните мерки:

Намаляване на пътуването с лично моторно превозно средство с 20%

x5 Увеличение на производството на енергия от ВЕИ пет пъти.

Енергийно саниране на 20% от жилищните сгради на възраст над 40 години.

СЦ 2 - Увеличение на градските зелени площи с 0,2 km^2, което се равнява на над 40 m^2 повече на жител

СЦ 3 - Обновяване на 100% на съществуващите градски зелени площи: дендрология, алеи, осветление, места за отдих, спортно и парково обзавеждане, локации за публични събития и услуги

СЦ 4 - Инсталиране и създаване на системи за улавяне и съхранение на дъждовни води на 20% от сградите и намаляване на водопотреблението за поливни нужди с 50% спрямо нивото от 2023 г.

СЦ 5 - Намаляване с 50% спрямо нивото от 2023 г. на домакинствата, ползващи твърдо гориво (въглища) за отопление

СЦ 6 - Подкрепа от страна на общината на минимум 3 проекта/инициативи реализирани от бизнеса и неправителствения сектор, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове и/или производство на енергия от ВЕИ

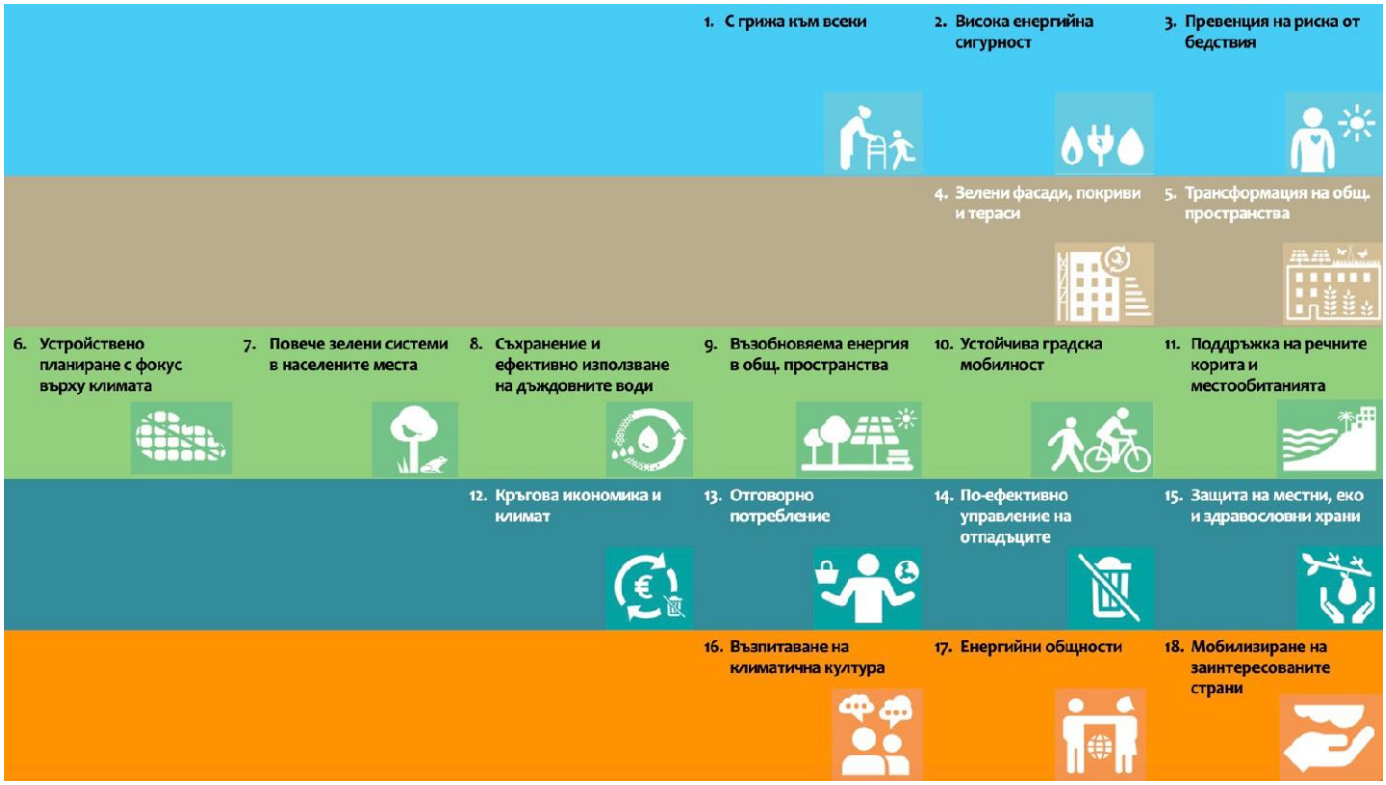

СЦ 7 - Оптимизация на баланса на трудовите пътувания към и от София, Перник и Кюстендил, водещи до намаляване употребата на лични автомобили, нарастване дела на устойчивата градска мобилност и увеличаване на новите работни места в Община Бобов дол

ОБЛАСТИ И НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ДЕЙСТВИЯ

Планът има 5 области и 18 направления на действие. Областите на действие съответстват на основните предизвикателства, които планът е предназначен да адресира пряко. Всяка от тези области има количествени цели, които да позволят оценка на напредъка на плана.

В рамките на отделните направления са дефинирани мерки, които да бъдат изпълнявани от Община Бобов дол.

Област на действие:
Хората на първо място

1. **С грижа към всеки**

2. **Висока енергийна сигурност**

3. **Превенция на риска от бедствия**

Цели за 2030 г.

- **Нулева енергийна бедност до 2030 г.**
- **100% от населението живее на разстояние до 7 мин. пеш от обществен парк, влажна зона или гора**
- **Удвояване на броя на фонтаните в градската среда**

Направление на действие 1 - С грижа към всеки

- Осигуряване на грантове и субсидии за енергийни подобрения на жилищата
- Популяризиране на енергийния съветник
- Увеличаване на услугите за мобилност на хората в неравностойно положение
- Подобряване на социалните грижи за възрастните хора, които живеят сами
- Осигуряване на заетост за хора в нововъзникващи сектори, свързани със зелената, солидарната и кръговата икономика
- Реновиране на жилища
- Лесен достъп до проекти за социално предприемачество

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.3. Развитие на социалните услуги – продължаване и/или въвеждане на нови дейности за социално развитие и подпомагане

- *Мярка 2.3.1. Подкрепа реализацията на дейности за предоставяне на социални услуги на уязвими групи от населението*
- *Мярка 2.3.2. Подкрепа на дейности за социално включване и участие на пазара на труда*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*

Направление на действие 2 - Комфорт на живот

- Кампании за популяризиране на разделното събиране на отпадъци и тяхното управление
- Подобряване на знанията за връзката между енергийната бедност и здраве
- Насърчаване и приоритизиране на самостоятелно произведената енергия с помощта на възобновяеми източници
- Проучване на въздействието, което изменението на климата може да има върху популацията на пчелите, производството на храни и техните доставки
- Обновление на парковите пространства, вкл. демонстрационни мерки свързани с климата

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*
- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Приоритет 3.2. Съхраняване компонентите на природната среда

- *Мярка 3.2.1. Подкрепа на дейности за опазване компонентите на природната среда – въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, зелени площи*
- *Мярка 3.2.2. Подкрепа реализацията на дейности по оптимизация на системата за управление на отпадъците на територията на община Бобов дол*

Направление на действие 3 - Превенция на риска от бедствия

- Разработване на система за аварийна доставка на питейна вода, здравни услуги, транспорт на ученици и др. в случай на горещи вълни и други кризи
- Дефиниране на „климатично убежище“
- Идентифициране на съществуващи и потенциални климатични убежища
- Задълбочаване на познанията за това как климатичните промени влияят на здравето
- Разширяване на познанията за градския климат
- Създаване на изкуствени езера, фонтани, паркове с напоителни системи и др.
- Повишаване капацитета на медицинските кадри при справяне с последствията от бедствия

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието и повишаване уменията на човешките ресурси

- *Мярка 2.1.3. Подкрепа реализацията на дейности за повишаване уменията на човешките ресурси*

Приоритет 2.2. Развитие на здравните услуги и инфраструктура

- *Мярка 2.2.1. Подкрепа на дейности за подобряване параметрите на здравната инфраструктура и достъпа на населението до здравни услуги*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Заинтересовани страни	Индикатори
• Общинска администрация • Социални служби • Собственици на сгради • Еколози • Гражданска защита • Пожарна • Полиция • НПО • Образователни институции и ВУЗ • Бизнес	• Брой реновирани сгради и сгради с подобрени енергийни характеристики • Брой хора в неравностойно положение и възрастни, обхванати от публични услуги • Брой заети в сектори, свързани със зелената, солидарната и кръговата икономика • Произведена зелена енергия (MWh) • Изградена зелена инфраструктура (кв.м.) • Брой предоставени услуги за превенция на риска от бедствия • Брой реализирани проекти в рамките на областта на действие

Област на действие: Оползотворяване на покриви и фасади

4. **Зелени фасади, покриви и тераси**

5. **Усвояване на плоски покривни пространства**

Цели за 2030 г.

- **Минимум 20% от жилищните сгради да са преминали през проекти за енергийна ефективност**
- **Намаляване на емисиите на парникови газове от жилищни сгради с минимум 5%**
- **Намаляване на ФПЧ$_{10}$ от жилищните сгради с 15%**

Направление на действие 4 - Зелени фасади, покриви и тераси

- Увеличаване на грантовете и субсидиите за саниране на сгради
- Осигуряване на данъчни стимули за включване на мерки за енергийна ефективност
- Предприемане на комуникационни и рекламни дейности за насърчаване на спестяването на енергия в сградите
- Проучване на придобили популярност енергийни решения
- Проучване и установяване на техническите спецификации за новите стандарти за топлинен комфорт
- Разработване на автоматичен електронен калкулатор „разходи – ползи“ за изчисляване полезността от въвеждане на мерки за ЕЕ
- Мониторинг на енергийните характеристики на сгради, жилища и обществени съоръжения
- Промотиране на проекти за хидроксиводородни инсталации, фотоволтаици, батерии, вятърни турбини, термопомпи и енергонезависимо осветление в жилищни сгради

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*

Направление на действие 5 - Усвояване на плоски покривни пространства

- Приемане на общинска наредба за насърчаване на енергопродуктивни и зелени покриви
- Изготвяне на технически спецификации за обществени сгради, които включват използването на енергопродуктивни и зелени покриви, стени и фасади
- Грантовете и субсидиите за производство на електроенергия и други видове енергопродуктивни и зелени покриви
- Грантове и субсидии за събиране на дъждовна вода за поддръжка на зелени покриви като мярка срещу горещи вълни
- Насърчаване на инициативи, които популяризират и разказват на хората за енергопродуктивните и зелени покриви
- Технически помощ за изграждане на енергопродуктивни и зелени покриви и стени – материали, строителни решения, биологични видове растения
- Увеличаване на фотоволтаиците на индустриални покриви

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*
- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Заинтересовани страни	Индикатори
• Общинска администрация • Собственици на сгради • НПО • Бизнес • Местни общности	• Брой реновирани сгради и сгради с подобрени енергийни характеристики • Брой проведени информационни и комуникационни кампании • Спестени въглеродни емисии (тон) • Изградена зелена инфраструктура (кв.м.) • Произведена зелена енергия (MWh) • Брой реализирани проекти в рамките на областта на действие

Област на действие: Трансформиране на обществените пространства

6. **Устройствено планиране с фокус върху климата**

7. **Повече зелени системи в населените места**

8. **Съхранение и ефективно използване на дъждовните води**

9. **Възобновяема енергия в обществени пространства**

10. **Устойчива градска мобилност**

11. **Поддръжка на речните корита и местообитанията**

Цели за 2030 г.

- **Намаляване на емисиите на парникови газове с 20% на глава от населението в сравнение с 2023 г.**
- **Увеличение на градските зелени площи с 0,2 km^2, което се равнява на над 40 m^2 повече на жител**
- **Обновяване на 100% на съществуващите градски зелени площи**

Направление на действие 6 - Устройствено планиране с фокус върху климата

- Актуализиране на ОУП във връзка с климатичните промени
- Определяне на правила и норми на общинско ниво във връзка с климатичните промени

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Направление на действие 7 - Повече зелени системи в населените места

- Индустриална реконверсия на неусвоени и неизползваеми УПИ в зелена система
- Създаване на линейни зелени паркове в комбинация велоалеи

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Направление на действие 8 - Съхранение и ефективно използване на дъждовните води

- Насърчаване на пестенето на вода на общинско ниво
- Предвиждане на напояване на дървета чрез дъждовна вода и увеличаване на поливането, когато е необходимо за желаното изпаряване и охлаждане

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.2. Подкрепа на дейности за обновление и/или изграждане на нова водоснабдителна и канализационна инфраструктура в населени места от общината*
- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Приоритет 3.2. Съхраняване компонентите на природната среда

- *Мярка 3.2.1. Подкрепа на дейности за опазване компонентите на природната среда – въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, зелени площи*

Направление на действие 9 - Възобновяема енергия в обществени пространства

- Улесняване на интегрирането на съоръжения за производство на електроенергия в обществени пространства
- Комбиниране на ВЕИ с мерки за съхранение и управление

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*
- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Направление на действие 10 - Устойчива градска мобилност

- Подобряване на достъпността и честотата на обществения електро транспорт
- Подобряване на модалния обмен между велосипеди и обществен транспорт
- Популяризиране на велосипедни паркове

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.1. Подкрепа на дейности за подобряване състоянието на пътната инфраструктура и уличната мрежа на територията на община Бобов дол*
- *Мярка 3.1.5. Подкрепа на други дейности за благоустрояване, насочени към повишаване качеството на селищната среда и жилищния сектор, подобряване на възможностите за спорт и отдих и др.*

Направление на действие 11 - Поддръжка на речните корита и местообитанията

- Проучване на незаконните заустявания в реките
- Проучване на обема на наноси и чужди тела в речните корита
- Разработване и изпълнение на план за почистване и поддръжка на речните корита и местообитания

Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.2. Съхраняване компонентите на природната среда

- *Мярка 3.2.1. Подкрепа на дейности за опазване компонентите на природната среда – въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, зелени площи*

Заинтересовани страни	Индикатори
• Общинска администрация • Бизнес • Градски транспорт • Басейнова дирекция • РИОСВ • Местни общности	• Брой въведени правила и норми във връзка с климатичните промени • Спестена вода (куб.м) • Спестени въглеродни емисии (тон) • Произведена зелена енергия (MWh) • Население, ползващо средства за устойчива градска мобилност (брой) • Почистени отпадъци от речни корита и местообитания (тон) • Брой реализирани проекти в рамките на областта на действие

Област на действие: Икономика на климата

12. Кръгова икономика и климат

13. Отговорно потребление

14. По-ефективно управление на отпадъците

15. Защита на местни, еко и здравословни храни

Цели за 2030 г.

- Изготвяне и изпълнение на стратегия за нулеви отпадъци
- Осигуряване на местни, еко и здравословни храни на местния пазар

Направление на действие 12 - Кръгова икономика и климат

- Разработване на общинска стратегия за зелена и кръгова икономика
- Проучване на възможностите за екологично данъчно облагане на общинско ниво
- Консултиране на компании за намаляване на отпадъците и емисиите парникови газове
- Насърчаване на компаниите и другите субекти да произвеждат и консумират собствена енергия от ВЕИ

Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

Приоритет 1.2. Получаване на добавена стойност от икономически дейности, представящи местните потенциали на територията, включени в цикли на кръговата икономика

- *Мярка 1.2.3. Подкрепа на дейности за повишаване конкурентоспособността на селското и горското стопанство*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*

Направление на действие 13 – Отговорно потребление

- Създаване на платформа за самооценка на субектите по отношение на екологичност и енергоефективност
- Създаване на насоки за социални и икономически иновации
- Идентифициране на стратегии и добри практики на местните власти за отговорно потребление
- Провеждане на обучение и форуми за отговорно потребление с фокус върху подрастващи и младежи

Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*

Направление на действие 14 – По-ефективно управление на отпадъците

- Насърчаване на обмена и маркетинга на продукти втора употреба
- Разработване на повече услуги за ремонт и възстановяване на продукти
- Насърчаване на инициативи за намаляване, управление и повторна употреба на отпадъците
- Насърчаване използването на продукти за многократна употреба

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

Приоритет 1.2. Получаване на добавена стойност от икономически дейности, представящи местните потенциали на територията, включени в цикли на кръговата икономика

- *Мярка 1.2.3. Подкрепа на дейности за повишаване конкурентоспособността на селското и горското стопанство*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.2. Съхраняване компонентите на природната среда

- *Мярка 3.2.2. Подкрепа реализацията на дейности по оптимизация на системата за управление на отпадъците на територията на община Бобов дол*

Направление на действие 15 - Защита на местни, еко и здравословни храни

- Създаване и популяризиране на фермерски пазари
- Разработване на къси вериги за доставка на пресни храни
- Създаване на павилион за местни екологични продукти
- Насърчаване на консумацията на местно произведени екологични продукти сред широката общественост
- Насърчаване на използването на местни екологични храни в общественото хранене

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

Приоритет 1.2. Получаване на добавена стойност от икономически дейности, представящи местните потенциали на територията, включени в цикли на кръговата икономика

- *Мярка 1.2.3. Подкрепа на дейности за повишаване конкурентоспособността на селското и горското стопанство*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.2. Съхраняване компонентите на природната среда

- *Мярка 3.2.1. Подкрепа на дейности за опазване компонентите на природната среда – въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, зелени площи*

Заинтересовани страни	Индикатори
• Общинска администрация • НПО • Бизнес • Местни общности • Подрастващи и младежи • Земеделски производители • Ресторантьори и хотелиери	• Брой консултирани предприятия/земеделски производители • Брой въведени социални и икономически иновации • Брой проведени обучения и форуми • Намалено количество отпадъци (тон) • Брой създадени пазари за местни храни и хранителни продукти • Брой заведения за хранене, използващи местни храни и хранителни продукти • Брой реализирани проекти в рамките на областта на действие

Област на действие: Съвместни действия

16. Възпитаване на климатична култура

17. Енергийни общности

18. Мобилизиране на заинтересованите страни

Цели за 2030 г.

- **Подкрепа от страна на общината на минимум 3 проекта/инициативи реализирани от бизнеса и неправителствения сектор, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове и/или производство на енергия от ВЕИ**

Направление на действие 16 - Възпитаване на климатична култура

- Програми за подкрепа в училищата, магазините и местните организации като места за осведоменост и действия в областта на климата
- Включване на местната общност в инициативи, свързани с климата
- Осигуряване на достъп до климатична информация
- Интеграция с дейността на ОИЦ Кюстендил и използване на неговия капацитет за популяризиране на местните политики за климата

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието и повишаване уменията на човешките ресурси

- *Мярка 2.1.3. Подкрепа реализацията на дейности за повишаване уменията на човешките ресурси*

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ 4: Участие на Община Бобов дол в инициативи за териториално сближаване и сътрудничество

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни за община Бобов дол икономически дейности и области на общественото развитие

- *Мярка 4.1.1. Подкрепа на дейности за териториално сближаване и сътрудничество в областта на приоритетни сфери на развитието*

Направление на действие 17 - Енергийни общности

- Промотиране на определението и ползите от „енергийните общности“
- Проучване на техническата свързаност и възможности между отделни субекти за създаване на енергийни общности
- Реализиране на пилотни проекти за създаване на енергийни общности между частни и обществени сгради

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ3: Повишаване качеството на селищната среда чрез подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

Приоритет 3.1. Подобряване характеристиките на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от община Бобов дол

- *Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ*

СЦ 4: Участие на Община Бобов дол в инициативи за териториално сближаване и сътрудничество

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни за община Бобов дол икономически дейности и области на обществеото развитие

- *Мярка 4.1.1. Подкрепа на дейности за териториално сближаване и сътрудничество в областта на приоритетни сфери на развитието*

Направление на действие 18 - Мобилизиране на заинтересованите страни

- Създаване на местен регистър на бизнеса и НПО на територията на общината
- Организиране на местни панаири, изложения, кръгли маси, семинари и др. промоционални събития във връзка прехода към климатично неутрална икономика
- Насърчаване на иновациите и установяване на връзки с изследователски центрове за генериране на нови идеи за съвместно проекти, адресиращи изменението на климата

<u>Синергия с ПИРО на Община Бобов Дол 2021-2027 г.</u>

СЦ 1: Повишаване конкурентоспособността на икономиката на базата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика и справедлив преход

Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачеството на територията на община Бобов дол

- *Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи в община Бобов дол*

СЦ 2: Подобряване качеството на живот на хората, посредством предоставянето на висококачествени обществено значими услуги на територията на Община Бобов дол

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет на общинската администрация

- *Мярка 2.5.1. Подкрепа на проекти и дейности за повишаване квалификацията на служителите на Общинска администрация Бобов дол*

СЦ 4: Участие на Община Бобов дол в инициативи за териториално сближаване и сътрудничество

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в сферата на приоритетни за община Бобов дол икономически дейности и области на общественото развитие

- *Мярка 4.1.1. Подкрепа на дейности за териториално сближаване и сътрудничество в областта на приоритетни сфери на развитието*

Заинтересовани страни	Индикатори
• Общинска администрация • ОИЦ – Кюстендил • Училища • НПО • Бизнес • Изследователски центрове • Местни общности	• Брой реализирани програми/кампании/инициативи за подкрепа, осведоменост и действия в областта на климата • Брой създадени енергийни общности • Брой реализирани промоционални събития във връзка прехода към климатично неутрална икономика • Брой внедрени иновации, адресиращи изменението на климата • Брой реализирани проекти в рамките на областта на действие

ВРЕМЕВА РАМКА

	Направление на действие 1	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	С грижа към всеки	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1.1.	Осигуряване на грантове и субсидии за енергийни подобрения на жилищата	•	•	•	•	•	•	•
1.2.	Популяризиране на енергийния съветник				•			
1.3.	Увеличаване на услугите за мобилност на хората в неравностойно положение				•			
1.4.	Подобряване на социалните грижи за възрастните хора, които живеят сами				•			
1.5.	Осигуряване на заетост за хора в нововъзникващи сектори, свързани със зелената, солидарната и кръговата икономика							•
1.6.	Реновиране на жилища							•
1.7.	Лесен достъп до проекти за социално предприемачество	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 2	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Комфорт на живот	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
2.1.	Кампании за популяризиране на разделното събиране на отпадъци и тяхното управление	•	•	•	•	•	•	•
2.2.	Подобряване на знанията за връзката между енергийната бедност и здраве				•			
2.3.	Насърчаване и приоритизиране на самостоятелно произведената енергия с помощта на възобновяеми източници					•		
2.4.	Насърчаване на „енергийни банки“						•	
2.5.	Проучване на въздействието, което изменението на климата може да има върху популацията на пчелите, производството на храни и техните доставки							•

	Направление на действие 3	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Превенция на риска от бедствия	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
3.1.	Разработване на система за аварийна доставка на питейна вода, здравни услуги, транспорт на ученици и др. в случай на горещи вълни и други кризи						●	
3.2.	Дефиниране на „климатично убежище“			●				
3.3.	Идентифициране на съществуващи и потенциални климатични убежища					●		
3.4.	Задълбочаване на познанията за това как климатичните промени влияят на здравето						●	
3.5.	Разширяване на познанията за градския климат							●
3.6.	Създаване на изкуствени езера, фонтани, паркове с напоителни системи и др.							●
3.7.	Повишаване капацитета на медицинските кадри при справяне с последствията от бедствия				●			

	Направление на действие 4	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Зелени фасади, покриви и тераси	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
4.1.	Увеличаване на грантовете и субсидиите за саниране на сгради		•	•	•	•	•	•
4.2.	Осигуряване на данъчни стимули за включване на мерки за енергийна ефективност				•			
4.3.	Предприемане на комуникационни и рекламни дейности за насърчаване на спестяването на енергия в сградите	•	•	•	•	•	•	•
4.4.	Проучване на придобили популярност енергийни решения			•				
4.5.	Проучване и установяване на техническите спецификации за новите стандарти за топлинен комфорт				•			
4.6.	Разработване на автоматичен електронен калкулатор „разходи – ползи“ за изчисляване полезността от въвеждане на мерки за ЕЕ			•				
4.7.	Мониторинг на енергийните характеристики на сгради, жилища и обществени съоръжения				•	•	•	•
4.8.	Промотиране на проекти за хидроксиводородни инсталации, фотоволтаици, батерии, вятърни турбини, термопомпи и енергонезависимо осветление в жилищни сгради	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 5	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Усвояване на плоски покривни пространства	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
5.1.	Приемане на общинска наредба за насърчаване на енергопродуктивни и зелени покриви							
5.2.	Изготвяне на технически спецификации за обществени сгради, които включват използването на енергопродуктивни и зелени покриви, стени и фасади				•			
5.3.	Грантовете и субсидиите за производство на електроенергия и други видове енергопродуктивни и зелени покриви				•	•	•	•
5.4.	Грантове и субсидии за събиране на дъждовна вода за поддръжка на зелени покриви като мярка срещу горещи вълни				•	•	•	•
5.5.	Насърчаване на инициативи, които популяризират и разказват на хората за енергопродуктивните и зелени покриви				•	•	•	•
5.6.	Технически помощ за изграждане на енергопродуктивни и зелени покриви и стени – материали, строителни решения, биологични видове растения				•	•	•	•
5.7.	Увеличаване на фотоволтаиците на индустриални покриви	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 6	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Устройствено планиране с фокус върху климата	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
6.1.	Актуализиране на ОУП във връзка с климатичните промени				•			
6.2.	Определяне на правила и норми на общинско ниво във връзка с климатичните промени				•			

	Направление на действие 7	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Повече зелени системи в населените места	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
7.1.	Индустриална реконверсия на неусвоени и неизползваеми УПИ в зелена система							•
7.2.	Създаване на линейни зелени паркове в комбинация велоалеи							•

	Направление на действие 8	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Съхранение и ефективно използване на дъждовните води	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
8.1.	Насърчаване на пестенето на вода на общинско ниво	•	•	•	•	•	•	•
8.2.	Предвиждане на напояване на дървета чрез дъждовна вода и увеличаване на поливането, когато е необходимо за желаното изпаряване и охлаждане				•			

	Направление на действие 9	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Възобновяема енергия в обществени пространства	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
9.1.	Улесняване на интегрирането на съоръжения за производство на електроенергия в обществени пространства							•
9.2.	Комбиниране на ВЕИ с мерки за съхранение и управление				•			

	Направление на действие 10	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Устойчива градска мобилност	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
10.1.	Подобряване на достъпността и честотата на обществения електро транспорт				•			
10.2.	Подобряване на модалния обмен между велосипеди и обществен транспорт				•			
10.3.	Популяризиране на велосипедни паркове	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 11	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Поддръжка на речните корита и местообитанията	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
11.1.	Проучване на незаконните заустявания в реките				•			
11.2.	Проучване на обема на наноси и чужди тела в речните корита				•			
11.3.	Разработване и изпълнение на план за почистване и поддръжка на речните корита и местообитания					•		

	Направление на действие 12	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Кръгова икономика и климат	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
12.1.	Разработване на общинска стратегия за зелена и кръгова икономика		•					
12.2.	Проучване на възможностите за екологично данъчно облагане на общинско ниво			•				
12.3.	Консултиране на компании за намаляване на отпадъците и емисиите парникови газове				•	•	•	•
12.4.	Насърчаване на компаниите и другите субекти да произвеждат и консумират собствена енергия от ВЕИ	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 13	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Отговорно потребление	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
13.1.	Създаване на платформа за самооценка на субектите по отношение на екологичност и енергоефективност			•				
13.2.	Създаване на насоки за социални и икономически иновации		•					
13.3.	Идентифициране на стратегии и добри практики на местните власти за отговорно потребление		•					
13.4.	Провеждане на обучение и форуми за отговорно потребление с фокус върху подрастващи и младежи	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 14	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	По-ефективно управление на отпадъците	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
14.1.	Насърчаване на обмена и маркетинга на продукти втора употреба	•	•	•	•	•	•	•
14.2.	Разработване на повече услуги за ремонт и възстановяване на продукти			•				
14.3.	Насърчаване на инициативи за намаляване, управление и повторна употреба на отпадъците	•	•	•	•	•	•	•
14.4.	Насърчаване използването на продукти за многократна употреба	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 15	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Защита на местни, еко и здравословни храни	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
15.1.	Създаване и популяризиране на фермерски пазари			•				
15.2.	Разработване на къси вериги за доставка на пресни храни			•				
15.3.	Създаване на павилион за местни екологични продукти		•					
15.4.	Насърчаване на консумацията на местно произведени екологични продукти сред широката общественост	•	•	•	•	•	•	•
15.5.	Насърчаване на използването на местни екологични храни в обществото хранене	•	•	•	•	•	•	•

	Направление на действие 16	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Възпитаване на климатична култура	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
16.1.	Програми за подкрепа в училищата, магазините и местните организации като места за осведоменост и действия в областта на климата	•	•	•	•	•	•	•
16.2.	Включване на местната общност в инициативи, свързани с климата	•	•	•	•	•	•	•
16.3.	Осигуряване на достъп до климатична информация	•	•	•	•	•	•	•
16.4.	Интеграция с дейността на ОИЦ Кюстендил и използване на неговия капацитет за популяризиране на местните политики за климата		•					

	Направление на действие 17	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Енергийни общности	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
17.1.	Промотиране на определението и ползите от „енергийните общности“	•	•	•	•	•	•	•
17.2.	Проучване на техническата свързаност и възможности между отделни субекти за създаване на енергийни общности			•				
17.3.	Реализиране на пилотни проекти за създаване на енергийни общности между частни и обществени сгради				•	•	•	•

	Направление на действие 18	Краткосрочни мерки			Средносрочни мерки			
	Мобилизиране на заинтересованите страни	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
18.1.	Създаване на местен регистър на бизнеса и НПО на територията на общината			•				
18.2.	Организиране на местни панаири, изложения, кръгли маси, семинари и др. промоционални събития във връзка прехода към климатично неутрална икономика	•	•	•	•	•	•	•
18.3.	Насърчаване на иновациите и установяване на връзки с изследователски центрове за генериране на нови идеи за съвместно проекти, адресиращи изменението на климата	•	•	•	•	•	•	•

МОНИТОРИНГ

С цел оценка постигането на стратегическите цели и ефективността на реализираните мерки е необходимо да се осигури периодичен мониторинг на усилията за намаляване на въглеродните емисии и адаптация към изменението на климата, в т.ч.:

Изследване и анализ на данни	• Събиране на данни от различни източници, включително енергийни доставчици, транспортни схеми, отрасли и домакинства, за да се извлекат изводи за емисиите на парникови газове и техните тенденции
Оценка на напредъка	• Оценка на постигнатия напредък спрямо определените цели и мерки посредством дефинираните индикатори, за да се установи доколко се постигат желаните резултати и да се предложат корекции и подобрения при необходимост
Ангажиране на общността	• Систематично ангажиране на общността в мониторинга, като се осигури участието на гражданите и техния принос за събиране на данни и оценка на мерките
Докладване и комуникация	• Систематично ангажиране на общността в мониторинга, като се осигури участието на гражданите и техния принос за събиране на данни и оценка на мерките.

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на Община Бобов дол 2022-2031 г.

Интегриран план в областта на енергетиката и климата на република България (ИНПЕК) 2021 – 2030 г.

Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион (ЮЗР) за периода 2021-2027 г.

Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на Община Бобов дол 2022-2024 г.

Общ устройствен план (ОУП) на Община Бобов дол

Общинска програма за енергийна ефективност на Община Бобов дол 2020-2024 г.

План за интегрирано развитие на Община Бобов до за периода 2021-2027 г. (ПИРО)

Преброяване на населението и жилищния фонд в България 2021, НСИ

Програма за енергийна ефективност на Област Кюстендил за периода 2020-2030 г.

Програма за качеството на атмосферния въздух в Община Бобов дол 2021-2026 г.

Районите, областите и общините в Република България 2021, НСИ

Проект BGENVIRONMENT-4.004-0004 “GoGreenLocal – Активни политики на местно ниво за адаптация и смекчаване на климатичните промени“ по програма „Опазване на околната среда и климатичните помени“ се финансира от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на ФМ на ЕИП и Норвегия 2014-2021